

รายงานภาวะเศรษฐกิจฐานราก เดือนมีนาคม – เมษายน 2567

เศรษฐกิจฐานรากเดือน มี.ค. – เม.ย. 2567 : ค่าครองชีพของประชาชนฐานรากเริ่มปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ทยอยปรับเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป อยู่ภายใต้กรอบการตรึงน้ำมันดีเซลไม่เกิน 33 บาทต่อลิตร และราคาสินค้าในกลุ่มอาหารสดที่ปรับตัวสูงขึ้นโดยเฉพาะผักและผลไม้ **การจ้างงานภาพรวมปรับตัวเพิ่มขึ้นจากการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรม** โดยเฉพาะธุรกิจที่พักแรมและการบริการด้านอาหาร ทิศทางเดียวกันกับแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคมปรับตัวเพิ่มขึ้น **ด้านการเกษตร รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น** จากราคาสินค้าเกษตรที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ขณะที่รายได้เกษตรกรที่ลดลงจากการลดลงของปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรในตลาดปรับลดได้น้อยกว่า **ด้านความต้องการสินเชื่อของประชาชนฐานรากยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน** โดยประชาชนฐานรากยังคงมีความกังวลต่อการระดมค่าครองชีพ และอัตราดอกเบี้ยที่ปรับเพิ่มขึ้นในช่วงก่อนหน้านี้ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง

(หน่วย : %YoY)

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจฐานราก

ด้านการอุปโภคบริโภค

(ณ เม.ย. 67)

0.68

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อย

1.50

ปริมาณรถ
จักรยานยนต์จดทะเบียนสะสม

ด้านการเงิน

(ณ ก.พ. 67)

13.69

สินเชื่อรายย่อย (Non-Bank)

ด้านแรงงาน

(ณ มี.ค. 67)

0.02

ภาวะการจ้างงาน

1.66

ผู้ทำงานที่อยู่ในระบบประกันสังคม

ด้านการเกษตร

(ณ มี.ค. 67)

2.47

ดัชนีรายได้เกษตรกร

7.40

ดัชนีราคาสินค้าเกษตร

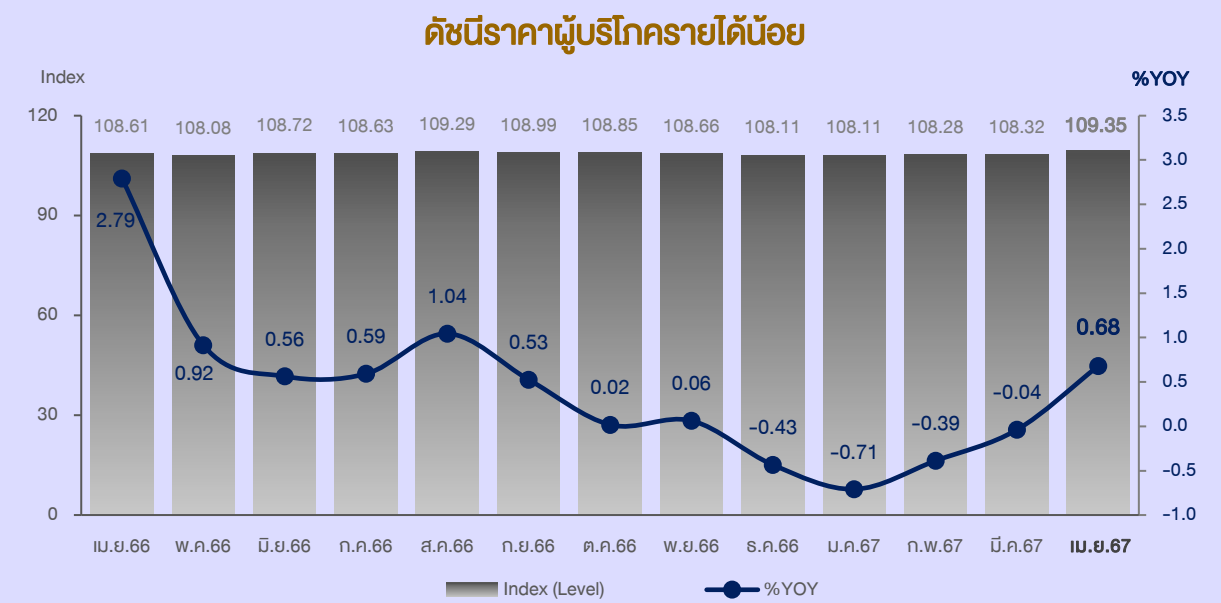
-4.59

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร

การค่าครองชีพของผู้บริโภครายได้น้อย เดือน เม.ย. 2567 ขยายตัวเพิ่มขึ้น ที่ร้อยละ **0.68** จากช่วงเดียวกันของปีก่อน เป็นการขยายตัวครั้งแรกในรอบ 5 เดือน เนื่องจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ค่อยๆทยอยปรับสูงขึ้นตามสถานการณ์พลังงานในตลาดโลก ภายใต้กรอบการตรึงราคาน้ำมันดีเซลไม่ให้ เกิน 33 บาทต่อลิตร อีกทั้งราคาสินค้าในกลุ่มอาหารสดสูงขึ้นโดยเฉพาะผักและผลไม้ **ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียนส่วนบุคคล**ปรับตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอตัวลงตามกิจกรรม และการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ ขณะที่ปริมาณรถจักรยานยนต์สาธารณะปรับตัวลดลง

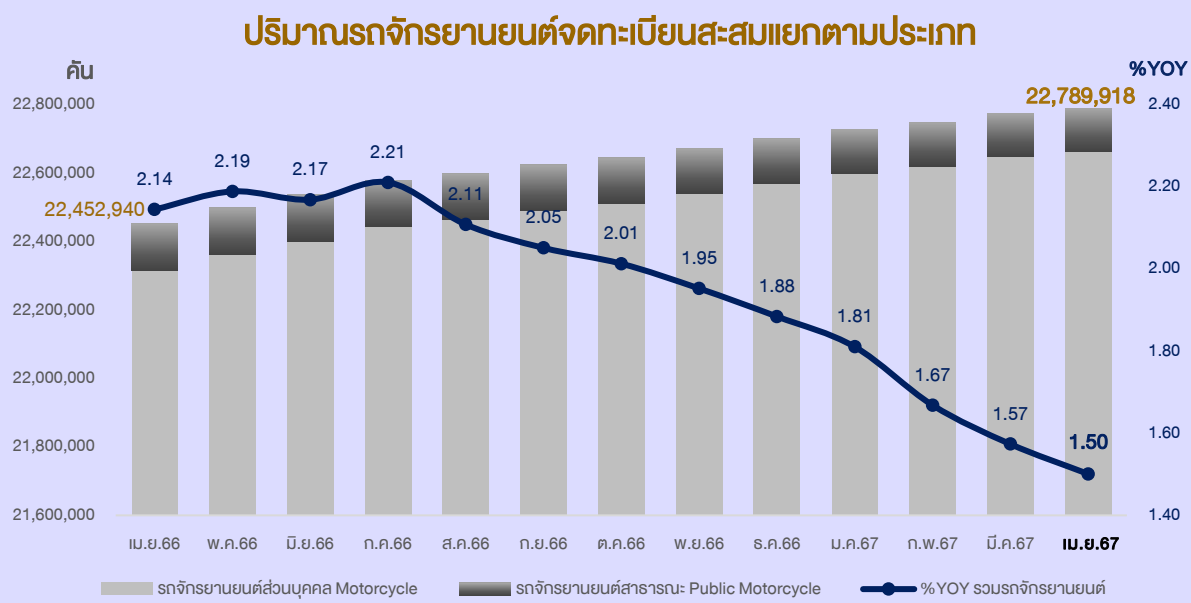
ภาวะด้านการอุปโภคบริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อยเดือน เม.ย. 2567 เท่ากับ 109.35 กลับมาขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 5 เดือน ที่ร้อยละ **0.68** จากช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากราคาพลังงาน (ค่ากระแสไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง) ปรับสูงขึ้นตามสถานการณ์พลังงานในตลาดโลก ประกอบกับการสิ้นสุดนโยบายช่วยเหลือค่าครองชีพด้านพลังงานให้กับประชาชนของภาครัฐ รวมทั้งสินค้าสำคัญในกลุ่มอาหารสดราคาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน โดยเฉพาะผักและผลไม้

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

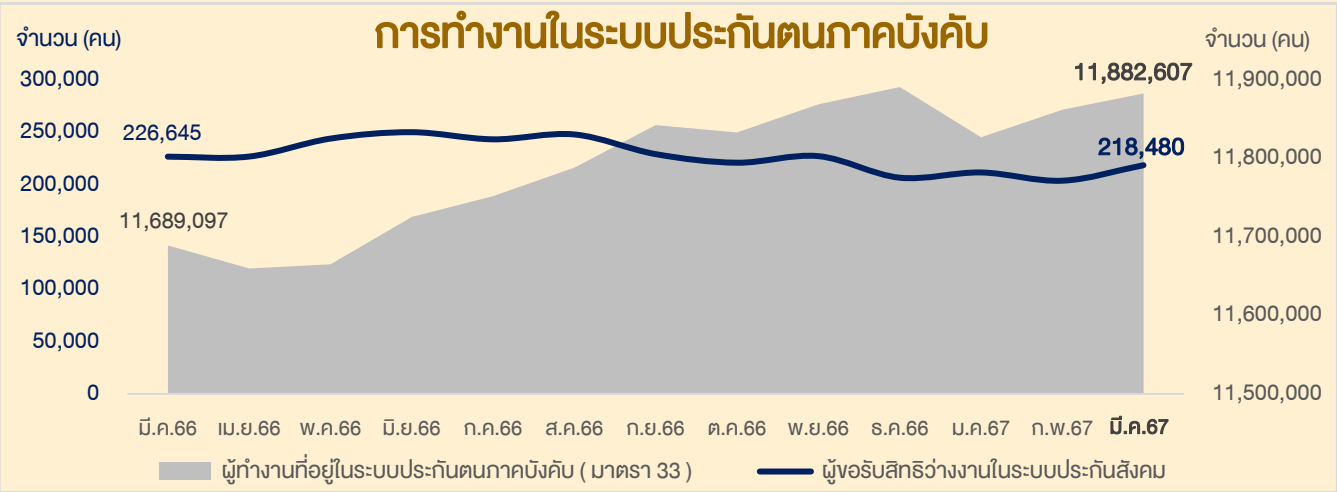
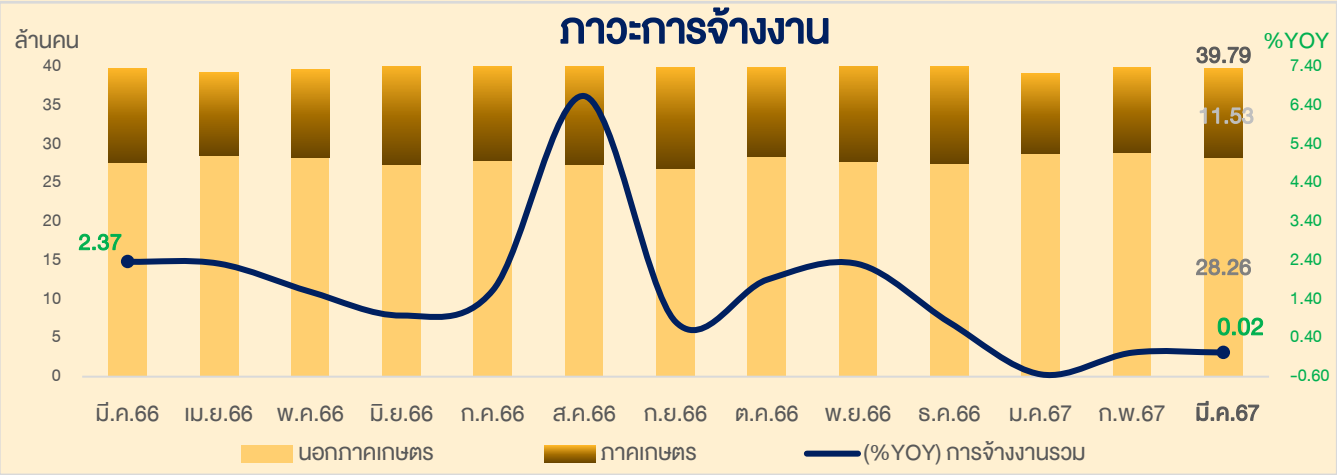
ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียน เดือน เม.ย. 2567 อยู่ที่ 22.79 ล้านคัน ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนในอัตราที่ชะลอตัวลง ร้อยละ 1.50 สะท้อนถึงกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอตัว โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของปริมาณรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลเป็นหลัก (ร้อยละ 1.56) ขณะที่ปริมาณรถจักรยานยนต์สาธารณะมีทิศทางปรับตัวลดลงต่อเนื่อง (ร้อยละ -8.31)

ที่มา: กรมการขนส่งทางบก

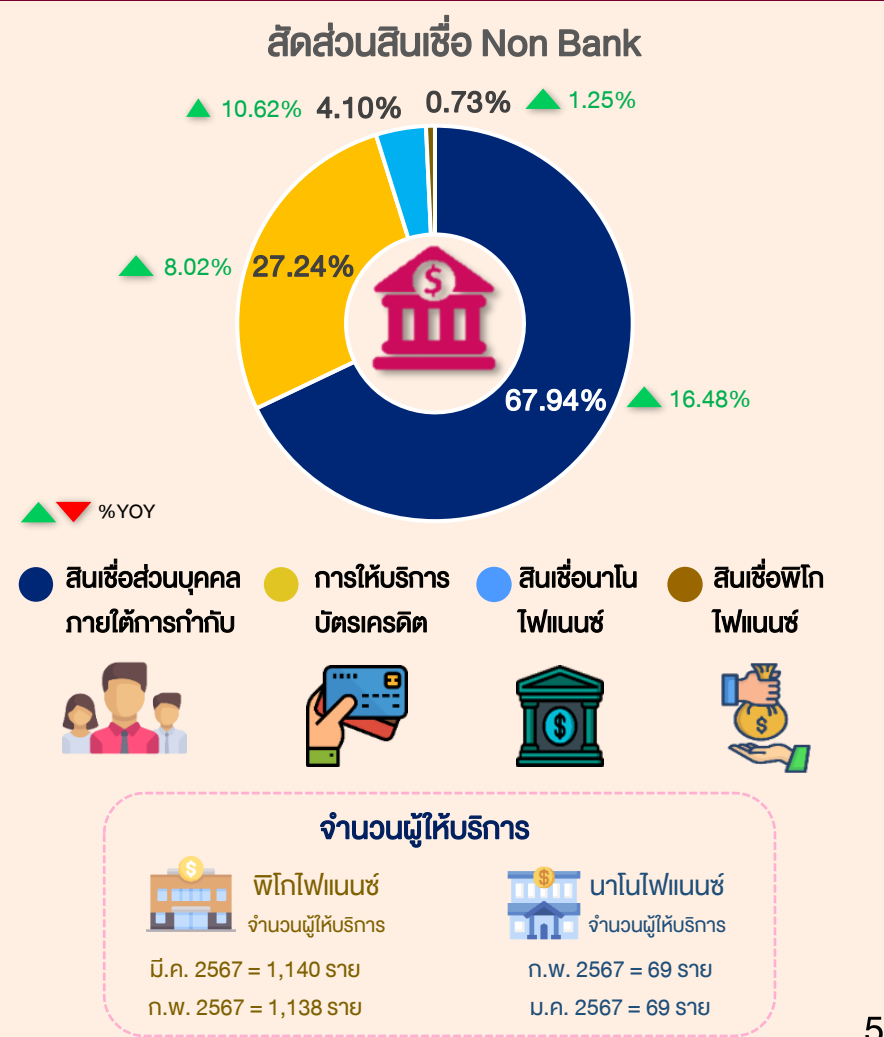
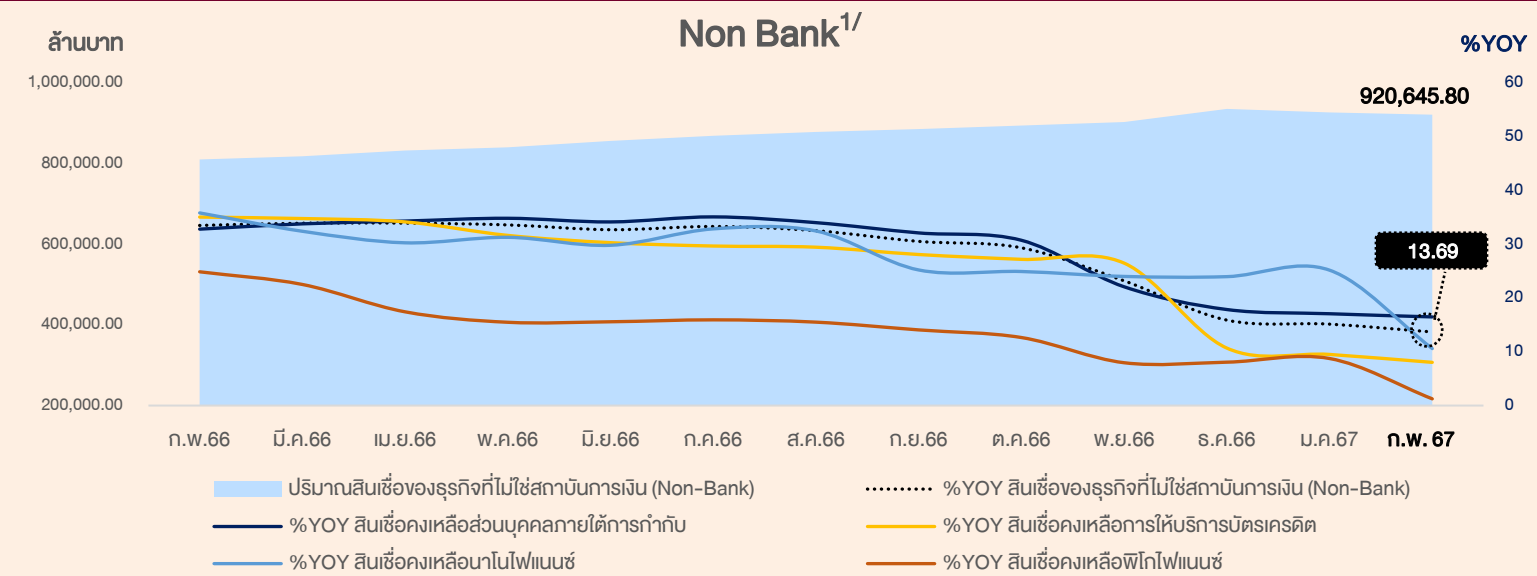
ภาวะการจ้างงานเดือน มี.ค. 2567 ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนอยู่ที่ ร้อยละ 0.02 ทั้งนี้ เป็นการเพิ่มขึ้นจากการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรม ที่มีผู้มีงานทำจำนวน 28.26 ล้านคน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.09 ขณะที่ผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรมมีจำนวน 11.53 ล้านคน ลดลง ร้อยละ 4.74 เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีจำนวนมากที่สุด 5 ลำดับแรก พบว่า การจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะธุรกิจที่พักรแ่มและการบริการด้านอาหาร สำหรับการจ้างงานในระบบพิจารณาจากแรงงานในระบบประกันตนภาคบังคับ (มาตรา 33) เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อยู่ที่ 11.88 ล้านคน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.66)

ภาวะด้านแรงงาน

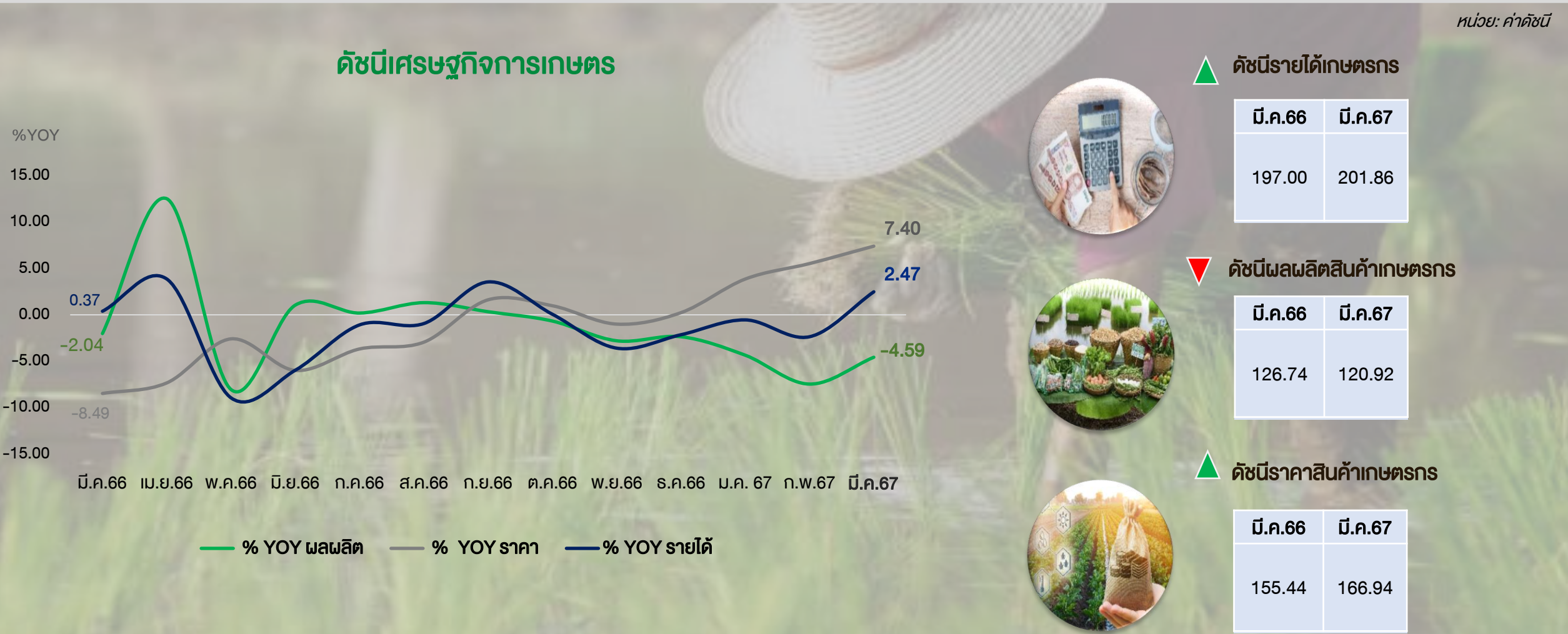
ปริมาณสินเชื่อ Non Bank^{1/} เดือน ก.พ. 2567 มีจำนวน 920,645.80 ล้านบาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 13.69 โดยสินเชื่อทุกประเภทมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับความต้องการสินเชื่อของประชาชนเพื่อนำมาจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน และนำมาลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ ตามภาวะเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงฟื้นตัว โดยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับมีอัตราการขยายตัวมากที่สุด ร้อยละ 16.48 รองลงมาคือ สินเชื่อสินเชื่อโไฟแนนซ์ การให้บริการบัตรเครดิต และสินเชื่อพีโกโไฟแนนซ์ ตามลำดับ ในขณะที่อัตราส่วนหนี้ค้างชำระมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะสินเชื่อพีโกโไฟแนนซ์ที่อัตราส่วน NPLs สูงถึงร้อยละ 24.25

ภาวะด้านการเงิน

ภาวะด้านการเกษตร เดือน มี.ค. 2567 ดัชนีรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.74 จากระาคาสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าวเปลือกเจ้า ยางพารา สับปะรด ที่ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ดัชนีราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.40 ขณะที่การลดลงของรายได้เกษตรกรจากการลดลงของปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรในตลาดปรับลดได้น้อยกว่า ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรลดลง ร้อยละ 4.59 เนื่องจากสภาพอุณหภูมิที่ร้อนจัดส่งผลต่อผลผลิตของพืชผลทางการเกษตร

ภาวะด้านการเกษตร

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ “ประชาชนฐานราก”

ที่มาภาพประกอบ <https://www.thansettakij.com/business/economy/593918>

ออมสินเปิดรับรีไฟแนนซ์ลดดอกเบี้ย 4 กลุ่มสินเชื่อ งานรับแก้หนี้ครัวเรือน

ธนาคารออมสิน สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนของประชาชน ให้สามารถมีเงินเหลือใช้ในการดำรงชีพ โดยไม่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินกู้ในระบบ รวมถึงส่งเสริมการปลูกฝังทัศนคติการกู้เงินเท่าที่จำเป็น และสามารถผ่อนชำระหนี้ได้ จึงออกมาตรการรีไฟแนนซ์ภายใต้โครงการ “สินเชื่อออมสินรีไฟแนนซ์เพื่อสังคม” โดยรับรีไฟแนนซ์หนี้เดิม (ไม่ใช่การปล่อยสินเชื่อใหม่) เพื่อช่วยลดภาระแก่ลูกหนี้ 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ลูกหนี้บัตรเครดิต 2. ลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคล หรือ Personal Loan 3. ลูกหนี้สินเชื่อ Nano Finance (Nano Finance) 4. ลูกหนี้สินเชื่อบ้าน โดยโครงการสินเชื่อออมสินรีไฟแนนซ์เพื่อสังคมจะเปิดให้ยื่นกู้ได้ที่ ธนาคารออมสินทุกสาขา ตั้งแต่วันที่ 23 เม.ย. – 31 ก.ค. 2567 และจัดทำนิติกรรมสัญญาภายในวันที่ 31 ส.ค. 2567

ที่มา <https://www.infoquest.co.th/2024/392549>

ที่มาภาพประกอบ : https://www.thairath.co.th/money/business_marketing/marketing/2205544

“กระทรวงพาณิชย์” ยายผักราคาถูก 10 ชนิด ผ่านรถโมบายธงฟ้า

จากสภาพภูมิอากาศที่ร้อนทะเล 40 องศา ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสินค้าเกษตร อาทิ ทำให้ผักโตช้า ใบไหม้ การขนส่งเสียหาย ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้บริโภค กรมการค้าภายในจึงได้นำผักสดจากแหล่งผลิตจำนวน 10 ชนิด โดยลดราคาสูงสุด ร้อยละ 57 ไปจัดจำหน่ายผ่านรถโมบายธงฟ้า ซึ่งจะกระจายไปในพื้นที่กรุงเทพฯ เน้นแหล่งชุมชน เคหะชุมชน ส่วนในพื้นที่ภูมิภาค กรมการค้าภายในได้เชื่อมโยงจำหน่ายผักสดราคาส่งในพื้นที่ 10 จังหวัด เน้นจังหวัดที่ไม่ใช่แหล่งผลิตผัก ทั้งภาคเหนือ กลาง อีสาน และใต้ ได้แก่ กำแพงเพชร สุโขทัย ฉะเชิงเทรา อ่างทอง นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ ภูเก็ต และนราธิวาส โดยหากมีความจำเป็นก็จะพิจารณาจังหวัดอื่นๆ เพิ่มเติมต่อไป

ที่มา : <https://pathumthani.moc.go.th/th/content/category/detail/id/112/id/45096>

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่ติดอยู่ในกับดักความยากจนเป็นเวลานาน ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบที่ทำให้ติดอยู่ในกับดักความยากจน โดยศึกษาโอกาสในการเปลี่ยนลำดับชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนยากจน รวมถึงอิทธิพลในการส่งต่อความยากจนข้ามรุ่น เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้สำหรับใช้พิจารณาข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาความยากจนและเพิ่มโอกาสในการเปลี่ยนลำดับชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนยากจน ดังนี้

งานวิจัย/บทความเกี่ยวกับประชาชนฐานราก

เรื่อง ความยากจนข้ามรุ่น

นิยามครัวเรือนที่มีแนวโน้มเป็นยากจนข้ามรุ่น

คือ ครัวเรือนที่มีเด็กและเยาวชนอายุ 0-18 ปี และมีความขัดสนอย่างน้อยอย่างใดอย่างหนึ่งจาก 4 มิติ ดังนี้

ด้านสุขภาพ เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ถึง 2,500 กรัม หรือเด็กอายุ 0-12 ปี ที่ได้รับวัคซีนไม่ครบ

ด้านสภาพแวดล้อม ไม่มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย หรือขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค

ด้านการศึกษา เด็กขาดการเตรียมพร้อมก่อนวัยเรียน ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ หรือไม่ได้เรียนต่อชั้น ม.4 หรือเทียบเท่า หรือมีคนในครัวเรือนที่ไม่มีงานทำ

ด้านความมั่นคงทางการเงิน รายได้ครัวเรือนต่ำกว่า 38,000 บาทต่อคนต่อปี หรือไม่มีเงินออม

ปัจจัยแฝงอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเด็ก

01

พันธุกรรม

02

การเลี้ยงดู

03

สถานศึกษา

04

สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

ปัจจัยเหล่านี้อาจมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความสำเร็จมากกว่าระดับรายได้ครัวเรือน

ตัวอย่างงานวิจัย ที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่เคยประสบกับความยากจนในวัยเด็กและวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะยังคงยากจนเมื่อเป็นผู้ใหญ่เมื่อเทียบกับผู้ที่ไม่ได้เติบโตมาในความยากจน

สหรัฐอเมริกา

- > เด็กยากจนมีแนวโน้มที่ยังอยู่ในภาวะความยากจนเมื่อโตขึ้น
- > ปัจจัยด้านเชื้อชาติมีอิทธิพลในการส่งต่อความยากจนข้ามรุ่น
- > ยังติดอยู่ในวงจรความยากจนนานเท่าไร ยิ่งยากที่จะหลุดพ้นเท่านั้น
 - บุคคลที่อยู่ในความยากจนมากกว่า 4 ปี มีโอกาสสูงถึงร้อยละ 90 ที่จะติดอยู่ในวงจรดังกล่าวตลอดชีวิต
 - บุคคลที่ยากจนในวัยเด็กมีแนวโน้มที่จะยากจนในช่วงต้นและวัยกลางคนมากกว่าผู้ที่ไม่เคยยากจนมาก่อน

สหราชอาณาจักร

- > ประสบการณ์ความยากจนในวัยเด็กส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ในชีวิตในภายหลัง
 - กลุ่มครัวเรือนยากจน ผู้ชายร้อยละ 19 และผู้หญิงร้อยละ 29 ที่ยากจนเมื่ออายุ 16 ปี ยังคงยากจนเมื่อเป็นผู้ใหญ่

งานวิจัย/บทความเกี่ยวกับประชาชนฐานราก

เรื่อง ความยากจนข้ามรุ่น

โอกาสในการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นในประเทศไทย

 ครัวเรือนไทยมีแนวโน้มจะตกอยู่ในความยากจนข้ามรุ่นประมาณ 597,428 ครัวเรือน หรือประมาณร้อยละ 15 ของครัวเรือนที่มีเด็กและเยาวชนเป็นสมาชิก และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากปัจจัยเชิงลบ อาทิ ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

ข้อค้นพบ การเลื่อนชั้นทางสังคมข้ามรุ่นของคนจนในกรุงเทพมหานคร

> แม้ว่ารุ่นลูกจะมีการศึกษาที่สูงกว่าพ่อแม่ แต่มีเพียง 8 คน จาก 30 ครัวเรือนเท่านั้น ที่มีระดับรายได้สูงกว่าพ่อแม่ ด้วยสาเหตุดังต่อไปนี้

 รุ่นพ่อแม่ เข้ามาในกรุงเทพฯ ในช่วงที่มีการเริ่มพัฒนา อุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานไร้ทักษะจำนวนมาก และการเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูงกว่า

 รุ่นลูก มีข้อจำกัดของตลาดแรงงานที่ต้องการคนที่มีทักษะสูง และอยู่ในช่วง เศรษฐกิจชะงัก

> แม้ว่ารุ่นลูกจะมีการศึกษาสูงกว่าพ่อแม่ โดยร้อยละ 50 ของรุ่นลูกมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ขณะที่รุ่นพ่อแม่ร้อยละ 60 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา แต่การที่พ่อแม่มีรายได้น้อยทำให้ มีทุนไม่เพียงพอที่จะให้ลูกได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูง กล่าวคือ แม้ว่ารุ่นลูกจะมีการศึกษา สูงกว่ารุ่นพ่อแม่ แต่คุณภาพการศึกษายังอยู่ในระดับกลาง-ล่าง ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเลื่อนชั้น ทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนยากจน

ลักษณะของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นในประเทศไทย

1 ระดับการศึกษาน้อย

เด็กอายุ 6-14 ปี ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ครบ 9 ปี และเกือบร้อยละ 70 ของหัวหน้าครัวเรือน มีการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

2 อัตราการพึ่งพิงสูง

อัตราการพึ่งพิงของเด็กและผู้สูงอายุต่อวัยแรงงานสูงถึง ร้อยละ 90

3 ไม่มีเงินออม

ข้อค้นพบ ของการเปลี่ยนลำดับชั้นด้านรายได้ในประเทศไทย ในช่วง 2543-2556 ของครัวเรือนชนบทใน 4 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ลพบุรี ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์

> การเปลี่ยนลำดับชั้นในชนบทไทยมีแนวโน้มค่อนข้างดี โดยมีปัจจัยหนุนมาจากระดับ การศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน และมีปัจจัยที่ส่งผลเชิงลบ คือ อัตราการพึ่งพิง ของผู้สูงอายุและเด็ก

ข้อค้นพบ ของการเปลี่ยนลำดับชั้นด้านรายได้ในประเทศไทย ในช่วง 2548-2555 ในเขตเมืองและเขตชนบท

> ในช่วงระยะเวลา 7 ปี ครัวเรือนกว่าร้อยละ 45 ยังติดอยู่ในกลุ่มรายได้ต่ำสุด (poorest quintile) สะท้อนว่า แม้ครัวเรือนยากจนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ยังคงเผชิญกับข้อจำกัด ที่จะเลื่อนชั้นไปในระดับที่สูงขึ้น

> ครัวเรือนในชนบทมีแนวโน้มการเลื่อนชั้นด้านรายได้มากกว่าครัวเรือนในเมือง

ปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยลบที่ส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจฐานราก

ปัจจัยบวก

ภาครัฐมีนโยบายดูแลช่วยเหลือประชาชนเพื่อลดภาระค่าครองชีพ อาทิ มาตรการลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน มาตรการดูแลราคาสินค้าที่สำคัญ และมาตรการพักชำระหนี้

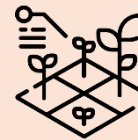

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น จากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวอนุมัติวีซ่าฟรีชั่วคราว ส่งผลต่อการจ้างงานและรายได้ของภาคแรงงาน โดยเฉพาะธุรกิจที่พักแรม การบริการด้านอาหาร และธุรกิจขายส่งและการขายปลีกฯ ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ

ปัจจัยลบ

ต้นทุนทางการเงินจากอัตราดอกเบี้ยที่ทรงตัวอยู่ในระดับสูง ส่งผลต่อต้นทุนการขอสินเชื่อใหม่ และผู้มีภาระหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเปราะบาง ในด้านความสามารถในการชำระหนี้ รวมทั้งสร้างความกังวลเพิ่มขึ้น ในการจับจ่ายใช้สอยของผู้มีภาระหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเปราะบาง และกลุ่มผู้มีรายได้น้อย

ผลผลิตทางการเกษตรลดลง เนื่องจากสภาพอุณหภูมิที่ร้อนจัด และมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลต่อการเติบโตของพืชผลทางการเกษตร

**GSB
RESEARCH**

ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

สร้างสรรคงานวิจัย เพื่อเศรษฐกิจไทยยั่งยืน